

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ HÁM ORTA ARNAWLÍ
BILIMLENDIRIW MINISTRIGI**

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ AWÍL XOJALÍGÍ
MINISTRIGI**

**TASHKENT MÁMLEKETLIK AGRAR UNIVERSITETI
NÓKIS FILIALÍ**

“KELISILDI”
Joqarı hám orta arnawlı
bilimlendiriw
ministrligi _____
“___” ____ 2021 jıl

“ KELISILDI ”
Awil xojalığı
ministrligi _____
“___” ____ 2021 jıl

“TASTÍYÍQLAYMAN”
TashMAU Nokis filiali
direktori, professor
“___” ____ E.Sh.Toreniyazov
“___” ____ 2021 jıl

5410100 –Agroximiya hám agrotopıraqtaniw tálım baǵdari negizinde:

5A410102 – Agroximiya

**magistratura qanigeligine kiriwshiler ushın arnawlı
(qanigelik) páninen**

B A G D A R L A M A

Nókis 2021 j.

Annotaciya:

Baǵdarlama 5A5410102- Agroximiya magistratura qanigeligine kiriwshiler ushın 5410100- Agroximiya hám agrotopiraqtaniw tálım baǵdarınıń 2017/2018 oqıw jılında tastıyıqlanǵan wquv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzildi.

Duziwshiler:

B.Jollıbekov – TashMAU Nókis filiali «Agroximiya, ósimliklerdi qorǵaw hám karantini» kafedrası docenti., g.i.d;

I.Nawrızbäev - TashMAU Nókis filiali «Agroximiya, ósimliklerdi qorǵaw hám karantini» kafedrası docenti., a/x.i.k;

Baǵdarlama Agrobiologiya fakul'tetiniń 2021 jıl «____» ____ №____ - sanlı Keńesi jıynalısında dodalanǵan hám tastıyıqlawǵa usınıs etilgen.

KIRISIW

5410100 - Agroximiya hám agrotopıraqtanıw bakalavr tálım baǵdari - agroximiya hám topıraqtanıw tarawındaǵı jónelis bolıp, ol awıl xojalığı ónimlerin jetistiriwde ilimiylı tiykarlańgan topıraq ónimdarlıǵıñ saqlaw hám asırıw, topıraq resursları hám átirap -ortalıqtı qorǵaw, jergilikli hám mineral tóginlerden aqılǵa say paydalaniwdaǵı insan iskerligi quralları, usıl hám usıllarınıń kompleksin óz ishine aladı.

Tálım baǵdari negizindegi qánigeliklerdiń waziypası - studentler bilimin awıl xojalığı baǵdari boyınsha ilimiylı shólkemler, awıl xojalıq ónimlerin islep shıǵarıw komplekslerin basqarıw; topıraqtanıw hám agroximiyada islep shıǵarıw processlerin sintez, analiz qılıw hám jaqsılaw, ekologiyalıq taza ónim sapasın támiynlew usılların qollaw, topıraq, ósimlik hám tóginlerdiń sapa analizlerin ótkeriw, fosfor hám kaliy muǵdarı boyınsha agroximiyalıq kartagrammalar dúziw, tóginlerdi qollaw texnologiyası hám shólkemler, tiykargı eginlerge tógin qollaw sisteması, topıraqtanıw hám agroximiya tarawındaǵı ilimiylı-ámeliy izertlewlerdi qabil etilgen usıllar boyınsha alıp bariw, alıngan nátiyjelerdi statistikalıq qayta islew. Bunda, alındıǵı pedagogikalıq texnologiyalardan paydalangan halda bilimlerdi asırıw hám kónlikpe payda etiwden ibarat bolıp esaplanadi.

5410100 - Agroximiya hám agrotopıraqtanıw bakalavr tálım baǵdari negizinde 5A5410102-Agroximiya magistratura qánigeliklerine kiretuǵın studentler ushin tálım baǵdari oqıw rejesi tiykarınan 4 qánigelik pánleri boyınsha: "Topıraq bonitirovkasi hám kartalastırıw", "Agroximiyalıq tekseriw usılları", "Meliorativ topıraqtanıw hám topıraq qáwipsizligi", "Tógin qollaw sisteması" pánlerinen test sorawlari dúzilgen. Bul pánler óz negizinde qamtıp alıngan maǵlıwmatlar tómende tolıq keltirilgen.

TOPÍRAQ BONITIROVKASI HÁM KARTALASTÍRÍW páni boyınsha:

Topıraq bonitirovkasi hám kartalastırıw pániniń rawajlanıw tariyxı. Topıraqtıń zárúrli agronomik qásıyetleri tiykarında salıstırıwın bahalaw. Topraqlardı ónimdarlıq sapasın salıstırıwında bahalawda bir aymaq xojalığınıń topıraqları ekinshi aymaq xojalıq topıraqlarından sapası boyınsha jaqsı yamasa jamanlıǵıń aniqlawda, olardı genetikalıq islep shıǵarıw kórsetkishlerine tiykarlanıwı. Topıraqtıń bonitet bali. Topıraqtı bonitirovkalaw hám topıraqtıń ózgeshelikleri hám awıl xojalıq eginleriniń paydası. Jerdi ekonomikalıq bahalaw túsinigi. Topıraq bonitirovkası hám kartalastırıw jumıslarınıń tariyxı úyreniledi. Topıraqtı kartalastırıw pániniń úyreniliwi, topıraqtı kartalaw pániniń tariyxı hám basqıshları. Topıraq awıl xojalığı óndirisiniń tiykargı quralı esaplanadı. Egin maydanlarınıń ayriqsha qásıyetleriniń hám topıraq ónimdarlıǵınıń jaqsı biliw hár bir xojalıq jerlerinen ónimli hám nátiyjeli paydalaniw hámde zúrátliligin asırıwǵa

qaratılǵan agrotexnikalıq ilajlardı puqta ámelge asırıw imkaniyatın beredi. Awıl xojalığında paydalanylatuǵın topıraq sharayatın úyreniwde, awıl xojalıq qánigelerine topıraq kartaları hám kartogrammalarınıń járdemi. Topıraq ózgesheliklerine kóre zárúr agrotexnikalıq meliorativ ilajlardıń sáwlelendiriliwi hám óndiriste engiziliwi. Topıraq tekseriwdiń masshtabına kóre maqseti hám waziyası. Topıraq payda etiwshi faktorlardıń bir-birine baylanışlılıǵın hám jer júzinde topraqlardıń tarqalıw nizamlıqların, topıraqtı kartalawdiń ilimiyy tiykarların biliw. Pánniń júzege keliwinde V.V.Dokuchaev jáne onıń shákirtlerin qosqan úlesleri. Respublikamızda topıraqtı tekseriw hám kartága túsiriw boyınsha shuǵıllanatuǵın shólkemler, ilimiyy tekseriw mekemeleri hám jetik ilimpazlardıń iskerligi haqqında maǵlıwmatlar.

AGROXIMIYaNÍ TEKSERIW USÍLLARÍ

páni boyınsha:

Agroximiyani tekseriw usılları boyınsha rawajlanıw tariyxı. Respublikamızda tóginler ústinde agroximiyalıq izertlewlerdiń jolǵa qoyılıwı, rawajlanıw tariyxı, házirgi jaǵdayı hám perspektivasi. Agroximiyani izertlewler hám olardıń túrleri: tájiriyybe hám baqlawlar. Agroximiyani izertlewlerdegi laboratoriya hám biologiyalıq usıllar. Izertlewlerdi joybarlaw hám shólkemlestiriw. Vegetaciya izertlewleri usılı, olar aldına qoyılǵan talaplar hám ótkeriw usılları. Vegetaciya tájiriyybesi - izertlewlerdiń biologiyalıq usılı. Onıń mánisi, qollanıw tarawlari. Vegetaciya tájiriybeleriniń rawajllandırıwda J.B.Bussengo, K.A.Timiryazev, D.N.Pryanishnikov sıyaqlı ilimpazlardıń roli. Suwlı, qumlı hám topıraqlı ortalıqta ámelge asırılatuǵın vegetaciya tájiriybeleri. Aziq qospaları hám olardıń aldına qoyılatuǵın talaplar. Ionlar antagonizmi hám sinergizmi. Ósimliklerdi suwlı hám qumlı ortalıqta jetistiriw texnologiyası. Lizimetrik tájiriybeler; mánisi, qollanıw tarawlari. Lizimetrik tájiriybelerge qoyılatuǵın talaplar hám olardı ótkeriw usılları. Lizimetrler hám lizimetrik apparatlardıń túrleri. Atız tájiriyybesi aldına qoyılatuǵın talaplar: bir belgi menen parıqlanıw, arnawlı maydanshalarda ótkeriw, aniqliq hám ónimdi esapqa alıw. Atız tájiriybelerinde ushıratuǵın qáteler. Atız tájiriybeleriniń túrleri: jalǵız tártipli hám geografiyalıq tarmaq; qısqa müddetli, kóp jıllıq hám sozılmalı; agrotexnikalıq hám túr sınap kóriw; arnawlı maydanshalarda yamasa islep shıǵarıw sharayatlarında ótkeriletuǵın tájiriybeler. Tájiriyybe maydanshası aldına qoyılatuǵın talaplar. Atız tájiriyybesiniń strukturalıq bólimleri: variantlar, tákirarlıq (qaytariq)lar, bóleksheler, qorǵaw koridorları, esapqa alınatuǵın hám alınbaytuǵın qatarlar, esapqa alınatuǵın hám alınbaytuǵın ósimlikler. Tájiriyybe egin maydanın strukturalıq bólimlerge bólistiriw. Atız tájiriybelerinde ámelge asırılatuǵın agrotexnikalıq jumıslar, fenologik baqlawlar, ónimdi jiynaw hám esapqa alıw. Tóginler ústinde ámelge asırılatuǵın atız tájiriybeleri, olardı jolǵa

qoyıw hám ámelge asırıwdıń ayriqsha tärepleri. Tájiriybeniń aniqlığı jáne onıń kriteriarin biliw.

MELIORATIV TOPÍRAQTANÍW HÁM TOPÍRAQ QÁWIPSIZLIGI **páni boyınsha:**

Meliorativ topiraqtanıw hám topiraq qáwipsizliginiń rawajlanıw tariyxı. Topıraqlardıń ximiyalıq tiykarları hám topiraq ónimdarlıǵıń qorǵaw haqqındaǵı bólimi ekenligi. Topıraq melioraciyasınıń topraqlar klassifikasiyası, diagnostikası, genezisi, bonitirovkası hám melioraciyası máselelerin sheshiwdegi roli. Topıraq ximiyasınıń teoriyalıq, eksperimental hám dalada tekseriw usılları. Meliorativ topiraqtanıwdıń mazmuni. Tábiyattıń qayta jaratılıwında melioraciya roli hám áhmiyeti. Topıraq melioraciyasınıń túrleri: qorǵalatuǵıń melioraciyalar joqarı jemisli topıraqlardı saqlaw, paydasız hám kem jemisli topraqlardıń túpkilikli melioraciyaları, buzılǵan hám tazadan payda bolǵan jasalma topraqlardı tiklewshi melioraciya. Kebirlengen topraqlardıń ulıwma xarakteristikası. Kebirlengen topraqlardı úyreniw tariyxı. Kebirlengen topraqlardı kelip shıǵıwı, sebepleri hám tarqalıwı. Topıraq shorlanıwın keltirip shıǵarıwshı tiykargı faktorlar. Topıraqdaǵı duz dárekleri, duzlardıń háreketi, qayta bólistikiliwi hám toplaniwı. Kebirlengen topraqlar xarakteristikası. Túpten melioraciyalaw. Túrli maqsetler ushın topıraq meliorativ rayonlastırıw haqqında túsinik. Topıraq qáwipsizliginiń ilimiý baǵdarları, máseleleri, qáwipsizlik máseleleri. Geografiyalıq informaciya sisteması, zamanagóy geografiyalıq sistemalardan paydalaniw, olardı oqıw, biliw hám paydalana alıw, jańa usıllardı qollaw. “Ponarama” hám “ArtsGIS” programmalardı oqıw hám paydalaniw. Topıraq degradaciyası túrleri hám faktorları, topraqlardıń mexanik aynıwı, topraqlardıń fizikalıq degradaciyası, topıraqtıń ximiyalıq degradaciyası, degradaciyaǵa dus kelgen topraqlardıń biologiyalıq aktivligi, ıqlım ózgeriwi hám topıraq degradaciyası. Shorlanıw procesiniń tiykargı tipleri jáne onı belgileytuǵıń indikatorlar. Shorlanıw procesin júzege keltiretuǵıń faktorlar. Jerlerden qolaysız paydalaniw aqibetinde júzege kiyatırǵan shorlanıw procesiniń túrli tipleri. Shorlanıwdıń antropogen faktorları. Aral teńizi quriwı menen baylanıslı shorlanıw. Jerler shorlanıwdıń topıraq ózgesheliklerine tásiri jáne onı aldın alıwǵa qaratılǵan ilajlar. Íqlım ózgeriwi haqqında ulıwma maǵlıwmatlar. Íqlım ózgeriwin belgileytuǵıń faktorlar. Global kólemde ıqlım ózgeriwiniń aqibetleri. Ózbekstanda ıqlımınıń regionlıq ózgeriwi jáne onıń aqibetleri. Íqlım ózgeriwine agrosferanıń kelisiwi sharayatlarında topıraqtanıw salasın rawajlandırıwda tiykargı ústin turatuǵıń máseleler.

TÓGIN QOLLAW SISTEMASÍ **páni boyınsha :**

Tógin qollaw sistemasınıń rawajlaniw tariyxı. Awıl xojalığın kompleks rawajlandırıwda tógin qollaw sistemasınıń ornı. Eginler zúráatlılıgi hám olardı tógin menen támiyinleniwi ortasındaǵı baylanıslılıq. Tóginlew sistemasın islep shıǵıw basqıshları. Tógin qollaw boyınsha usınıs hújjetlerin tayarlaw jáne onı ámeliyatqa nátiyjeni ámelde qollanıw. Tógin qollaw sistemasınıń tiykargı wazıypaları hám tipleri. Ósimliklerge aziq elementleriniń rawajlaniw dáwirlerine baylanıslılığı. Ósimlikler tárepinen topıraqtan aziq elementlerin alıp shıǵıp ketiliwi. Aziq elementleri alıp shıǵıp ketiliwiniń túrleri. Topıraqtan alıp shıǵıp ketiletüǵın aziq elementleri muǵdarına tásir etiwshi faktorlar (ıqlım sharayatları, eginniń sortı, ónim muǵdarı, tógin norması hám suwǵarıw). Ósimlikler tárepinen topıraqtaǵı aziq elementlerin ózlestiriliwi. Aziq elementlerin ózlestiriliw koefficienti hám oǵan topıraq ónimi, ortalığı (r.n), ıqlım agrotexnikalıq ilajlarınıń tásiri. Ózbekstan ıqlımınıń ayrıqsha tárepleri. Íqlım kórsetkishleriniń aziqlanıwına tásiri. Respublika topıraqlarınıń agroximiyalıq ózgeshelikleri. Topıraq tipleri, ózgeshelikleri hám tóginler ortasındaǵı qatnas. Agrotexnikalıq sharayatlarınıń tóginler natiyjelilige tásiri. Jergilikli hám mineral tóginlerdi birgelikte qollawdıń áhmiyeti. Tógin qóllawdıń usılları. Tiykargı (egiwge shekem, egiw aldındandan), qatarlap (egiw menen birge) hám qosımsa aziqlandırıw. Tiykargı tóginlewdiń ósimlikler aziqlanıwındaǵı áhmiyeti. Tógin qollawdıń müddetleri (gúzde, báhárde, jazda). Tógin qollawdıń tipleri. Tóginlerdi topıraq penen aralastırıw jolları : plug járdeminde, aziqlandırğısh járdeminde, tırmalar járdeminde. Tógin norması hám dozası haqqında túsınik. Mineral tóginlerdiń maqlı túsetuǵın, aqılǵa say eń joqarı normaları. Qollanılatuǵın mineral tógin normaların anıqlaw jolları. Tógin normaların belgilewde atız tájiriybeleri hám agroximiyalıq tekseriwdiń nátiyjelerinen paydalaniw. Mineral tógin normaların esaplaw joli menen anıqlaw. Esaplaw joli menen anıqlawdıń elementler, balans, normativ balans hám qosımsha ónimdi esapqa alıw usılları. Mineral tógin normaların anıqlawdıń kompleks usılı.

PAYDALANÍLĞAN ÁDEBIYATLAR

1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalıkda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 56 b.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini táminlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 47 bet.
3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olıjanob xalqımız bilan birga quramız. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 485 bet.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yıl 7 fevraldagı "O'zbekiston Respublikasını yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda

5. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy taxlil, qat`iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik – xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo`lishi kerak. O’zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag’ishlangan majlisdagi O’zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. Xalq so’zi gazetasi. 2017 yil 16- yanvar №11.

6. Mirziyoev Sh.M. 2018 yil 16 yanvardagi PF-5303-son “Mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini yanada taminlash chora-tadbirlari to’g’risida”gi Farmoni.

7. Abdullaev S., Namozov X. “Tuproq melioratsiyasi” «O’zbekiston Davlat Milliy entsiklopediyasi». Toshkent-2011 y. 8-76 bet. Darslik

8. Gafurova L.A., Abdullaev S.A., Namozov X.Q.– «Meliorativ tuproqshunoslik» «O’zbekiston Davlat Milliy entsiklopediyasi». Toshkent-2003 y. 54-68 bet. Darslik

9. Karimov M.U. “O’g’it qo’llash tizimi”. T. Navro’z nashriyoti. 2017 y. darslik

10. Musaev B.S. «Agrokimyo» T. Sharq. 2001.297-313 b. darslik

11. Musaev B.S., Xojiev B.T. Agrokimyoviy tekshirish usullari. Toshkent, ToshDAU nashr-tahririyat bo’limi, 2004. 5-250 bet darslik

12. Maxsudov X.M, Gafurova L.A. «Eroziyashunoslik» darslik, T 2013 y

13. Mirzajonov Q., Nazarov M., Zokirova S., Yo’ldoshev G’. Tuproq muhofazasi. Toshkent 2004. 18-128 betlar. O’quv qo’llanma

14. Namozov X.Q., Ro’zmetov M.I.«Meliorativ tuproqshunoslikdan amaliy mashg’ulotlar», «O’zbekiston Davlat Milliy entsiklopediyasi». Toshkent-2004y. 3-75 bet. O’quv qo’llanma

15. Namozov X., Turdimetov Sh., Toshpo’latov S. “Tuproq bonitirovkasi va xaritalash”. O’zbekiston milliy entsiklopediyasi”, Davlat ilmiy nashriyoti. Toshkent 2016 y. 3-266 bet Darslik

16. Turapov I., Namozov X.Q. “Tuproq bonitirovkasi”. “Fan va texnologiya nashriyoti. Toshkent 2010 y. 24-76 bet. O’quv qo’llanma

17. Tojiev U., Namozov X. “Tuproqni xaritalashda kosmik tasvir usullaridan foydalanish” O’zbekiston milliy entsiklopediyasi”, Davlat ilmiy nashriyoti. Toshkent 2014 y. 12-56 bet. O’quv qo’llanma

18. Qo’ziev R.Q., Yuldashev F.Yu., Akramov I.A.«Tuproq bonitirovkasi». Toshkent «Moliya» 2004 y. 25-67 bet darslik.

19. Shadraimova K.I., Kamilov B.S., Namozov X.Q. “Tuproqni xaritalash” “O’zbekiston milliy entsiklopediyasi”, Davlat ilmiy nashriyoti. Toshkent 2007 y. 3-49 bet. O’quv qo’llanma

**5A410102 – Agroximiya qánigeligi boyınsha magistraturaǵa kiriwshi
talabanlardan qánigelik pánler boyınsha qabillaw
imtixanınıń bahalaw**
Ó L SH E M L E R I

Pán boyınsha ótkeriletugın test sorawlari maksimal **100** balldı quraydı. Hár bir testke 1 baldan ajiratılıp, juwmaqlastırıp ulıwma ball shıǵarıladi. Bes bahasına 86-100 ball, Tórt bahasına 71-85 ball, Úsh bahasına 55-70 ball, Eki bahası 55 balldan tómenine qoyıladı.

Eger pán boyınsha ótkeriletugın sınaqlar jazba formada bolsa, onda maksimal ball **100** balldı quraydı. Hár bir variant 5 sorawdan ibarat bolıp, hár bir sorawdınıń kriteriyası tiykarında juwmaqlastırıp ulıwma ball shıǵarıladi. Hár bir sorawǵa maksimal 20 ball beriledi. Bes bahasına 86-100 ball, Tórt bahasına 71-85 ball, Úsh bahasına 55-70 ball, Eki bahası 55 balldan tómenine qoyıladı.

Jazba jumislardıń variantları teoriyalıq sorawlardan turadı. Teoriyalıq sorawlardıń juwapların bahalaǵanda har bir varianttaǵı 1 sorawǵa (maksimal 20 ball) tómendegi ólshemler basshılıqqa alınadi.

17,2-20,0 ball (86-100%). Berilgen tayanışh sóz hám sóz dizbekleriniń mazmunın tolıq hám tuwrı sáwlelendirip oǵan jaqın bolǵan túsinikler menen baylanıstırıp logikalıq birlikke erisken jazba jumıs ushın, belgilengen sóz muǵdarı tolıq jeterli bolıwı kerek. Teoriyalıq sorawdınıń mazmunı tolıq hám durıs ashılıp, materiallardı bayanlawdınıń logikalıq izbe-izligi hám gramatikalıq normalar saqlanıp, túsinikli hám azada jazılǵan bolsa, onda bunday juwapqa maksimal baldıń 17,2-20,0 balı qoyıladı.

14,2-17,0 ball (71-85%). Berilgen tayanışh sóz hám sóz dizbeklerin hár tárepleme dóretiwshilik baǵdarında qatnas jasaǵan halda, jaqın bolǵan túsinikler menen baylanıstırıwǵa háreket etken, jazba jumıs ushın belgilengen sóz muǵdarı 80% ke jetse sonday-aq hár bir soraw ushın juwaplardiń 20% jetkiliksiz bolǵan jaǵdayda qoyıladı. Egerde teoriyalıq sorawdınıń mazmunı tolıq hám durıs ashılǵan bolsa, biraq materiallardı bayanlawda logikalıq izbe-izlikler buzılıwına hám ayırım grammaticalıq kemshiliklerge jol qoyılǵanda 14,2-17,0 ball qoyıladı.

11,0-14,0 ball (55-70%). Berilgen tayanışh sóz hám sóz dizbeginiń mazmunın ústirtin ashıp bergen bolsa, biraq onıń menen jaqın bolǵan túsinikler haqqında maǵlıwmat bermegen hám bayanlawda logikalıq birlikke erispegen jazba jumısı ushın berilgen sóz muǵdarı 65% jetse, sonday-aq sorawlar úzilip shala berilip 40% ke kem bolǵan jaǵdayda qoyıladı. Egerde teoriyalıq sorawdınıń

mazmunı ústirtin ashılıp, materiallardı bayanlawda logikalıq izbe-izlikler buzılıp, ádewir muǵdardaǵı (kólemdegi) grammaticalıq qátelege jol qoyılsa, onda sorawǵa 11,0-14,0 ball qoyıladı.

10,8-0 ball (54-0 %). Berilgen sorawlardın mazmunın ashıp hám oǵan túsinik bere almaǵan bolsa, belgilengen sóz muǵdarı tek ǵana 55% ti qurasa, sorawdıń 50% ti juwapsız yamasa oǵada shala juwap berilgen jazba jumısqa qoyıladı. Egerde teoriyalıq sorawdıń mazmunı shala, jetkiliksiz bayanlaǵan bolsa, formulalardı keltirip shıǵarıwda yamasa olardı jazıwda turpayı qátelerge jol qoyılsa, grammaticalıq qátelerge jol qoyılsa, grammaticalıq normalar hám materiallardı bayanlawdıń logikalıq izbe-izligi buzılǵan bolsa, onda sorawǵa ajıratılǵan balldıń 10,8 hám onnan tómen ball qoyıladı.

Tashkent mámlekетlik agrar universiteti
Nókis filiali «Agroximiya, ósimliklerdi
qorǵaw hám karantini» kafedrası başlıǵı, docent

N.G. Shamuratova